

Zachowanie pro-profilaktyczne a zachorowalność na nowotwory

Joanna Stanisławiak-Rudowicz^{1,2}

¹ Oddział Ginekologii Onkologicznej Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Poznaniu

² Katedra i Zakład Farmacji Klinicznej i Biofarmacji, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

Badania profilaktyczne w onkologii mają na celu wykrycie nieprawidłowości, które mogą wskazywać na wczesne etapy rozwoju nowotworu

Rak szyjki macicy

Cytologia:

Badanie cytologiczne najlepiej przeprowadzać:

- co najmniej 2 dni po ostatnim dniu miesiączki i nie później niż 2 dni przed rozpoczęciem miesiączki,
- co najmniej 4 dni po użyciu globulek dopochwowych,
- optymalnie 10 a 20 dzień cyklu miesięczkowego,
- w dniu badania nie należy współżyć, wykonywać irdygacji (płukaniek pochwy) ani zakładać tamponów

W Polsce zgłaszalność 27%

Kobiety 25 – 69 rż,
1 x co 3 lata
1x na rok, jeżeli z grupy ryzyka

Rak płuca

Wykonanie niskodawkowej tomografii komputerowej

W populacji osób z wysokiego ryzyka zachorowania na raka płuca

Cele:

- Zwiększenie odsetka wykrywania raka płuca we wczesnych stadiach
- zwiększenia odsetka 5-letnich przeżyć
- obniżenie umieralności
- zwiększenie 5-letnich przeżyć

Rak piersi

- Można znaleźć zmiany zanim będą jawne klinicznie od 2 do 4 lat wcześniej
- Wykrycie wczesnych zmian daje ponad 90% przeżycia 5-letniego

Mammografia
– dla kobiet 45-74rż
- 1x co 2 lata dla kobiet, które nie miały nowotworu wcześniej

Dodatkowo od 1 stycznia 2024 roku
Jeżeli była zdiagnozowana zmiana nowotworowa to ponownie udział w programie jeśli:
- Zakończono leczenie i 5-letni okres obserwacji
- nie zakończono leczenia, ale po 5 latach od leczenia chirurgicznego jest się w trakcie hormonoterapii uzupełniającej

W Polsce zgłaszalność 20 – 30 %

Rak jelita grubego

Kolonoskopia
- 50 -64 rż

- 40 – 49 rż , jeżeli krewni pierwszego stopnia chorowali na nowotwór jelita grubego -

W Polsce zgłaszalność 25 – 35 %

Jeżeli kolonoskopia raz na 10 lat to w 60-90% zapobiega występowaniu raka jelita grubego